

Nr 530.

Av herr **Hjalmarson m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 138, angående anslag för budgetåret 1953/54 till främjande av bostadsförsörjningen m. m.*

Att bostadsfrågan snart blir löst är ytterst betydelsefullt, och stora ansträngningar måste göras framför allt för att nu få bostadsbristen ur världen. Frågan får trots detta icke ges en sådan ställning att den tillåtes i alltför hög grad bestämma den ekonomiska politiken och penningpolitiken i dess helhet. Erfarenheten visar att alltför ensidiga strävanden att tillgodose de bostadspolitiska målsättningarna har en tendens att leda till en överansträngning av våra reala resurser och därmed till en inflationsutveckling. Inflationen i sin tur har verkat hämmande på sparandet, som dock till sist bestämmer det totala utrymmet för de investeringar som är möjliga i samhällsekonomin. Genom en inflation med därav följande uppdrivning av byggnadskostnaderna kompliceras även bostadspolitiken och äventyras de målsättningar man där strävar efter. I de bostadspolitiska övervägandena får man heller icke förbise vikten av en rationell avvägning av olika investeringsbehov i samhället. Såsom nyligen investeringskommittén i sitt betänkande starkt understrukt, är en tillfredsställande investeringsvolym inom det enskilda näringslivet genom sin effekt på den allmänna produktivitetsutvecklingen ytterst den viktigaste förutsättningen för en ökning av utrymmet för offentliga investeringar, inklusive bostadsbyggande. Även hänsynen till nödvändigheten av en full sysselsättning och en sådan inriktning av sysselsättningen att grunden lägges för en tillfredsställande reallöneutveckling påkallar uppnärksamhet åt detta avvägningsproblem inom investeringsverksamheten.

Ingen bestrider att det i dagens läge är ytterligt angeläget att få tillstånd en större bostadsproduktion. Man motverkar emellertid bostadspolitikens eget syfte, om man driver fram anspråken på ökat bostadsbyggande i en takt som innebär en överansträngning av tillgängliga produktionsresurser. I varje fall måste man utgå ifrån att det på kort sikt icke är möjligt att genom ökat bostadsbyggande eliminera den nu föreliggande bostadsbristen. Även om man har detta klart för sig, är det dock angeläget att så inrikta de bostadspolitiska åtgärderna, att man får ut största möjliga produktion av de tillgängliga resurserna. Detta konstaterande har

bland annat avseende på standardfrågan. En höjning av bostadsstandarden bör givetvis ingå i den bostadspolitiska målsättningen på längre sikt. Man får dock icke glömma, att bostadspolitikens primära syfte i dag måste vara att göra slut på bostadsbristen. Sedan detta mål nåtts, är tiden inne att koncentrera krafterna på en allmän höjning av bostadsstandarden.

Nödvändigheten att bringa bostadsbristen ur världen gör det ofrånkomligt att undanröja alla konstlade medel att begränsa och hindra produktionen av bostadshus. Vi förutsätter därför att byggnadsregleringen omedelbart avskaffas samt att de byggnadstekniska författningar och föreskrifter, som nu på olika sätt verkar hindrande, blir föremål för snabb översyn. Vidare förutsätter vi att investeringsavgiften, som ju verkar stick i stäv med de bostadspolitiska strävandena, omedelbart borttages.

Emellertid räcker det inte att inrikta ansträngningarna för bostadsbristens avskaffande enbart på åtgärder för att öka produktionen. En förutsättning för att en rimlig jämvikt mellan tillgång och efterfrågan på bostäder skall vinnas inom överskådlig tid är, att det kommer att klart framstå för människorna vilka deras verkliga bostadskostnader är.

Den i nuvarande statsfinansiella läge alltmera uppenbara nödvändigheten att begränsa statsutgifterna påkallar återhållsamhet, även när det gäller det offentligas utgifter till stöd för bostadsförsörjningen. Detta har också starkt understrukits i ett flertal remissyttranden, bland annat av statskontoret och fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret. De anslag som kan ställas till förfogande inom budgetens ram för dessa ändamål är begränsade och måste därför utnyttjas på ett sådant sätt att de medför största möjliga socialpolitiska effekt.

Det är angeläget att så utforma bostadspolitiken att en successiv övergång till en friare hyresmarknad underlättas.

Subventionsfrågan.

Propositionen ger uttryck för den enligt vår uppfattning fullt riktiga principen att de generella produktionssubventionerna successivt bör avvecklas. Enligt vår mening bör de medel som med hänsyn till den statsfinansiella situationen kan ställas till förfogande i görligaste mån koncentreras på stöd åt barnfamiljer och andra som eljest med nuvarande abnormt höga byggnads- och förvaltningskostnader har svårt att skaffa sig en fullgod bostad. Departementschefen har velat taga ett första steg genom att sänka nu utgående provisoriska tilläggsån till ett belopp som motsvarar det kapitaliserade värdet av 3 kronor — mot för närvarande 4 kronor — per m² lägenhetsyta. Däremot godtar departementschefen icke bostadsutredningens förslag om slopande av nu utgående ortsdifferentierade tilläggsån.

För vår del finner vi det möjligt att redan nu gå ett stycke längre på den av departementschefen anvisade vägen. Vi föreslår sålunda att de pro-

visoriska tillägglånen i en första etapp sänkes med ytterligare 1 krona samt att de ortsdifferentierade tillägglånen slopas. Behovet av tillägglån skulle därmed minskas med $(40 + 50 =)$ 90 miljoner kronor.

Till stöd för förslaget att slopa de ortsdifferentierade tillägglånen vill vi återropa de bestämda uttalanden som gjorts härom av 1951 års bostadsutredning. Utredningen framhöll att det i längden synes orimligt att genom ortsdifferentiering av subventionerna söka bevara den interlokala hyresstruktur som utbildats fram till år 1939. Att söka differentiera subventionerna med hänsyn till interlokala skillnader i fråga om produktionskostnaderna fann utredningen ur praktiskt-administrativa synpunkter vara synnerligen vanskligt. Vidare framhöll utredningen att subventionen till egna hem och tvåfamiljshus inte var ortsdifferentierad och att det måste vara oriktigt att på de mindre orter det här gällde gynna produktionen av flerfamiljshus mera än produktionen av egna hem.

Med utgångspunkt från att de ortsdifferentierade tillägglånen icke vidare skall utgå och de provisoriska sänkas med ett belopp motsvarande 2 kronor per m² lägenhetsyta skulle alltså tillägglån enligt vårt förslag komma att utgå med ett kapitalbelopp motsvarande 2 kronor per m² lägenhetsyta, oavsett var fastigheten är belägen. Verkningarna av att tillägglånen sänkes motväges i viss mån av att produktionskostnaderna redan har sjunkit och att en ytterligare sänkning ligger inom räckhåll redan på kort sikt. Denna tendens bör på allt sätt påskyndas genom åtgärder som stimulerar rationaliseringen inom byggnadsproduktionen och bostadsförvaltningen. I detta sammanhang framstår bland annat investeringsavgiften som en anordning vilken direkt motverkar de bostadspolitiska strävandena. Då subventionerna otvivelaktigt har en kostnadsdrivande effekt, medför en reducering av dessa i och för sig en stimulans till kostnadsnedpressning. Det är till sist inte genom subventioner utan genom rationaliserad produktion och förvaltning som bostadskostnaderna skall kunna pressas ned. Under en övergångstid kan emellertid minskningar av tillägglånen föranleda en viss, ehuru ganska måttlig höjning av hyrorna i nyproduktionen. En sådan hyreshöjning innebär, i den mån den drabbar de normalt betalningskraftiga familjerna, icke några alltför besvärande olägenheter. Den bostadssociala utredningens målsättning var 1945 att hyran för en nybyggd 2-rumslägenhet inklusive värmekostnad enligt fredspriser icke borde överstiga 20 procent av den genomsnittliga industriarbetarlönen. Med dagens löner ligger hyreskostnaderna, även när det gäller nyproduktionen, betydligt under dessa 20 procent — detta även om nuvarande höjda bränslekostnader inräknas. Icke ens om tillägglånen, som vi föreslagit, sänkes ned till ett kapitalbelopp motsvarande 2 kronor per m² lägenhetsyta, kommer hyresprocenten, när det gäller nyproduktion i allmänhet, att överstiga 20. För äldre hus ligger hyresprocenten avsevärt lägre.

Det kan i detta sammanhang ha sitt intresse att undersöka betalningsförmågan hos det klientel, som nu står i bostadsköerna och väntar på att få flytta in i de nyproducerade lägenheter det här är fråga om. I Stockholm hade 50 procent av dessa sökande familjeinkomster på över 12 000 kronor, medan för 20 procent inkomsten översteg 16 000 kronor. Mot bakgrunden härav ter sig den ökning av hyran som en sänkning av subventionerna kan medföra inte allt för oroande.

Vid bedömande av dessa problem kan man utgå ifrån att en subventionssänkning om 1 krona per m², som ej kompenseras genom billigare produktion, för en normal 2-rumslägenhet leder till en höjning av hyran med cirka 60 kronor per år eller 5 kronor per månad. Sänkningen innebär å andra sidan att staten befrias från att utgiva tilläggs lån med 50 miljoner kronor. De medel som staten här kan spara bör användas för sänkning av inkomstskatten. Därigenom kommer man så småningom bort från nu rådande säregna förhållande, att normalfamiljer betalar en del av sin hyra enligt hyreskontraktet och en annan del via skattsedeln.

En viss hyreshöjning uppkommer, såvitt avses det äldre fastighetsbeståndet, vid ett förverkligande av Kungl. Maj:ts förslag att tidigare lämnade tilläggs lån nu i huvudsak skall upptagas till förräntning och amortering.

Det är emellertid vidare angeläget att hyror sätts på ett sådant sätt, att kostnaderna för reparationer och underhåll fullt ut blir täckta. Såsom bland annat de allmännyttiga bostadsföretagens organisation (SABO) i sitt yttrande över bostadsutredningens förslag framhållit, är detta ofrånkomligen nödvändigt för att en normal reparationsvolym skall kunna upprätthållas. Det får anses vara en orimlig ekonomisk politik att, samtidigt som man stimulerar nyproduktionen genom subventioner, låta de miljardvärden som ligger i det existerande fastighetsbeståndet undan för undan spolieras genom bristfälligt underhåll. Ur hyresgästernas egen synpunkt är det ingalunda till fördel, att nödvändiga reparationer — om de icke skall bli eftersatta — måste ombesörjas och betalas av dem själva. En viss utjämning av hyresnivåerna är dessutom i och för sig önskvärd.

Hyresanpassningen motväges — förutom genom skattesänkning — delvis av sjunkande bränslekostnader, varjämte är att märka att de familjer som bor i det äldre lägenhetsbeståndet har hyror som i förhållande till inkomsterna ligger avsevärt lägre än de familjer som flyttar in i de nyproducerade lägenheterna. Vi förutsätter dessutom att de sämst ställda inkomsttagarna och särskilt barnfamiljerna såväl i nyproduktionen som i det äldre lägenhetsbeståndet skyddas genom förbättrade bostadsrabatter. Familjebostadsbidrag bör enligt vår mening utgå för alla ur standardsynpunkt godtagbara lägenheter oavsett produktionsår. Detta senare kan beräknas medföra en ökning av kostnaderna utöver de som på denna punkt

skulle föränledas av departementschefens förslag med cirka 6 miljoner kronor.

Även måttlig hyreshöjning — vilket det här skulle bli fråga om — torde, såsom bland annat socialstyrelsen och TCO framhållit, få en återhållande effekt på lägenhetsefterfrågan, framför allt om denna räknas i antalet m², men även om den uttryckes i lägenheter. Härigenom skulle anpassningen av hyrorna i viss mån bidra till lösningen av det problem, som vi ovan betecknat som det primära, nämligen bostadsbristens avskaffande.

Det bör slutligen uppmärksammas, att det tryck på statsfinanserna som en subventionering av nyproduktionen i ungefär nuvarande omfattning vållar i längden torde bli omöjlig att bära, eftersom en ökning av det direkta skattetrycket icke kan ifrågakomma. Vidtager man icke redan nu åtgärder för en snabb avveckling av subventionssystemet, blir konsekvensen att man förr eller senare måste lösa denna fråga genom någon form av hyresskatt, en lösning som vi icke under några förhållanden kan godtaga.

De tillägglån som utgått enligt 1942, 1946 och 1948 års tertiärlånekungörelser bör nu uppsägas till förräntning och amortering. Att här, som departementschefen gjort, följa bostadsutredningens förslag och endast indriva bidrag som motsvarar högst en krona per m² lägenhetsyta synes icke böra komma i fråga, då detta skulle innebära att icke mindre än 75 miljoner kronor komme att efterskänkas. Den måttliga hyreshöjning som föränledes av en indrivning av lånen i dess helhet drabbar endast hus, som blivit byggda vid betydligt lägre kostnadsläge än det nuvarande. Nyproduktionen blir däremot uppenbarligen helt oberörd av en sådan åtgärd.

Stödet till bostadsproduktionen utgår för närvarande i två olika former, dels genom direkta subventioner i form av tillägglån och dels genom räntesubvention (underränta å tertiärlån och räntegaranti för underliggande lån). Denna tveklugenhet är i och för sig irrationell och ägnad att maskera de verkliga kostnaderna för stödåtgärderna. I själva verket blir den sammanlagda effekten av nuvarande tillägglån och räntesubventioner att staten via budgeten svarar för cirka 30 procent av kapitalkostnaderna i de nyproducerade husen.

Med hänsyn till att den inträffade lyftningen av den allmänna räntnivån kan väntas bli bestående för avsevärd tid framåt förefaller det olämpligt att räntesubventioner i nuvarande läge skall utgå. För att emellertid intresset av nyproduktion skall hållas vid makt är det dock angeläget att byggherrarna, det må vara kommunala s. k. allmännyttiga, kooperativa eller enskilda, fortfarande lämnas garanti mot räntestegringar i framtiden som skulle kunna äventyra det blivande husets ekonomi. Statens självkostnadsränta för långa lån har nu stigit från 3 till 3½ procent. Det synes ofrånkomligt att såväl ränteeftergiften som räntegarantien anpassas efter det nya läget. Under nuvarande statsfinansiella förhållanden är det betungande för budgeten att bära mellanskillnaden mellan statens upp-

låningsränta och de räntesatser som hittills tillämpats för tertiärlån och underliggande lån. För ett bostadsbyggande om cirka 50 000 lägenheter per år blir den reella kostnaden för en räntesubvention på $\frac{1}{2}$ procent cirka 6 miljoner kronor om året. Det är att märka att dessa 6 miljoner kronor endast belöper sig på en produktionsårgång. Vid oförändrad storlek hos produktionsårgångarna och oförändrade förutsättningar i övrigt måste statens verkliga utgifter för dessa räntesubventioner komma att kumulativt stiga med 6 miljoner kronor varje år. En dylik automatisk utgiftsstegring synes skrämmande. Höjning av räntesatsen med $\frac{1}{2}$ procent innebär att å tertiärlånen under lånefonden för bostadsbyggande icke i fortsättningen skulle behöva från riksstaten avskrivnas $\frac{1}{4}$ utan allenast $\frac{1}{8}$ av lånebeloppet. Då investeringsanslaget å denna fond håller sig vid omkring $\frac{1}{2}$ miljard kronor skulle härigenom avskrivningsbehovet nedgå med över 60 miljoner kronor. Även dessa medel bör användas för skattesänkning.

Det kunde göras gällande att den sänkning av subventionsgraden som vi förordat när det gäller flerfamiljshusen borde motsvaras av en liknande sänkning även när det gäller egnahemmen. Vid prövningen av denna fråga bör man emellertid hålla i minnet att egnahemmen utgör en bostadsform, som särskilt för de barnrika familjerna är värdefull, och att staten därför har anledning att särskilt värna om och stödja egnahemsbyggandet. Det är vidare att märka, att produktionskostnaderna stigit avsevärt mera för egnahemmen än för flerfamiljshusen. I själva verket har subventionerna därför relativt sett utgjort en betydligt lägre del av bostadskostnaderna för egnahemsbyggarna än vad fallet varit för hyresgäster i flerfamiljshus. Vi förordar därför departementschefens förslag att räntefri stående del av egnahemslånen skall utgå med 8 000 kronor.

Vidare synes det fullt riktigt att i fråga om nya hus, som 1951 års bostadsutredning föreslagit, ge egnahemsbyggarna en extra trygghet därigenom att man låter dem behålla den subvention de en gång fått, även om den allmänna hyresnivån skulle komma att stiga.

I propositionen har departementschefen icke ansett sig böra taga ställning till bostadsutredningens förslag att flerfamiljshusens tilläggslån skulle utbytas mot löpande bidrag utan har velat på denna punkt avvakta den vidare utredning av kreditgarantifrågan som nu lär pågå. Detta är i och för sig naturligt, men det är att beklaga att i samband härmed också problemet om ändrade tertiärlånegränser, i syfte att åstadkomma konkurrens på lika villkor mellan olika företagsformer, blivit skjuten på framtiden. Enligt vår mening hade det varit fullt möjligt att lösa denna fråga fristående, och vi finner den så pass brännande att här ytterligare uppskov icke är på sin plats. Vi hemställer därför, att denna fråga redan nu löses och att den löses i den riktning som angivits i en av herrar Wedén, Thunholm och Cassel till bostadsutredningens betänkande fogad reservation. I enlighet med denna skulle samtliga företagsformer, d. v. s. kommunala,

s. k. allmännyttiga, kooperativa och enskilda, mot enbart in-teckningssäkerhet få låna upp till 90 procent av den totala produktionskostnaden. Frågan om anskaffande av återstående kapital skulle för kommunala och s. k. allmännyttiga företags del lösas på så sätt att endera kommunen själv till-sköte det resterande beloppet eller också tecknade borgen för statligt lån för ändamålet. Kommunens intresse för en vederhäftig och ekonomisk för-valtning av dessa hus skulle härmed vara säkrat. Nu stadgade ansvarsför-delning mellan stat och kommun enligt 33 § tertiärlånekungörelsen skulle i samband härmed utgå. För de kooperativa företagens del skulle gälla att de mot borgen skulle få låna upp till 95 procent. Lån mellan 90 och 95 procent av produktionsvärdet har dessa företag hitintills kunnat erhålla utan borgen. Detta synes oss emellertid innebära en viss risk, och det synes oss riktigt att man stimulerar till ett målsparande genom att de blivande delägarna gör en insats, som åtminstone motsvarar 10 procent av fastig-heternas produktionskostnader. För att bereda dem som nu planerar att lösa sin bostadsfråga i denna form rådru, så att de kunna hinna spara ihop till ytterligare 5 procent insats, bör regeln att de kooperativa före-tagen icke utan borgen skall få låna mer än 90 procent icke tillämpas förrän efter en övergångstid av förslagsvis tre år.

Enskilda byggnadsföretagare skall, om de önskar låna mer än 90 procent, kunna få göra detta mot kommunal borgen, eller borgen av vederhäftigt industriföretag eller annat rättssubjekt med motsvarande ekonomisk styrka. Dock bör belåningen i intet fall få överstiga 95 procent.

Vi har icke kunnat undgå att taga intryck av de uttalanden investe-ringskommittén gjort angående nödvändigheten av att öka det riskvilliga kapitalets andel i bostadsproduktion och bostadsägande och att få fram ett ökat sparande i denna form. Detta skulle logiskt leda till en generell sänkning av lånegränserna. Med hänsyn till att kommitténs betänkande är föremål för remissbehandling vill vi emellertid icke för närvarande göra något uttalande i sådan riktning.

Bostadsrabatterna.

Vad angår de särskilda bostadsrabatterna kan vi i stora delar ansluta oss till vad departementschefen föreslagit. Vi är sålunda fullt övertygade om nödvändigheten av ett vidgat stöd särskilt åt barnfamiljerna. Behovet därav blir uppenbarligen än starkare om de generella produktionssubven-tionerna ytterligare reduceras. Vi accepterar därför departementschefens förslag, att familjebostadsbidragen skall utgå med 150 kronor per barn oavsett lägenhetsstorlek, och att därutöver bränslebidrag skall lämnas med för olika zoner varierande belopp.

Vi delar vidare departementschefens uppfattning, att utöver och vid sidan av familjebostadsbidragen ett särskilt stöd måste lämnas de sämst ställda inkomsttagarna. För att hjälpen till barnfamiljerna i denna grupp

verkligen skall bli effektiv föreslår vi emellertid, att familjer med mer än två barn, i de inkomstlägen departementschefen angivit, utöver den föreslagna bottenförstärkningen med 210 kronor skall erhålla en ytterligare förstärkning med 50 kronor för varje barn, utöver två — dock högst för fem barn utöver 2. Merkostnaderna härför beräknar vi till en miljon kronor.

För barnfamiljer i hyreshus inom t. ex. zon 2, som skulle bli berättigade till särskilda bostadsbidrag, blir det sammanlagda bidraget följande.

	Familjer med nedanstående antal barn					
	2	3	4	5	6	7
Enligt vårt förslag	690	890	1 090	1 290	1 490	1 690
Enligt propositionen	690	840	990	1 140	1 290	1 440

Det är med tillfredsställelse vi konstaterar, att departementschefen nu velat rucka på den tidsgräns som tidigare gällt för tilldelning av familjebostadsbidrag därutinnan att dessa endast utgått till lägenheter som färdigställt efter den 1 januari 1948 respektive för de s. k. allmännyttiga den 1 juli 1946. Vi finner emellertid att man här hade bort ta steget fullt ut och icke ha bibehållit en fix tidsgräns som ju alltid måste bli godtycklig. Såsom bostadsutredningen föreslagit bör i stället för tidsgräns endast vissa standardkrav uppehållas på de lägenheter för vilka bidraget skall utgå. Merkostnaderna härför beräknas såsom vi ovan angivit till 6 miljoner kronor.

Den av departementschefen föreslagna omläggningen av nu utgående familjebidrag till familjebostadsbidrag kräver betydande kostnader för statsverket, utan att det visats att det föreligger något mera angeläget socialpolitiskt behov därav. De fördelar som kunde vinnas skulle enligt bostadsutredningens mening huvudsakligen ligga på det administrativa området. Utredningen gav själv till känna att man, om det av statsfinansiella skäl skulle anses nödvändigt att göra ett val mellan olika förslag som den framlagt, i första hand borde låta denna omläggning anstå. En sådan nödvändighet föreligger uppenbarligen i nuvarande läge. Vi finner därför ofrånkomligt att avstå från denna omläggning. Familjebostadsbidragen bör i stället fortsätta att utgå i nuvarande form till dess hela detta system inom en icke alltför lång framtid automatiskt avvecklas. Härigenom skulle uppstå en besparing å 2,7 miljoner kronor per år.

Departementschefens förslag att till lånefonden för maskinanskaffning inom byggnadsindustrien bör anvisas ett investeringsanslag av 4 000 000 kronor kan vi icke godtaga. Vi anser nämligen att industrilånefonden bör utnyttjas för detta ändamål.

Under åberopande av vad vi sålunda anfört hemställer vi,

att riksdagen måtte besluta,

I. a) att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om snabb översyn av de byggnadstekniska författningarna och före-

skrifterna i syfte att avlägsna förefintliga hinder för en effektiv bostadsproduktion,

b) att de provisoriska tillägglånen (kungörelse nr 756/1951) sänkes till ett kapitalbelopp motsvarande 2 kronor per m² lägenhetsyta,

c) att de ortsdifferentierade tillägglånen (kungörelse nr 587/1948) icke längre skall utgå,

d) att tillägglånen enligt 1942, 1946 och 1948 års tertiärlånekungörelser skall uppsägas till förräntning och amortering,

e) att räntesatsen å tertiärlån skall utgöra 3,5 procent och att räntegaranti å primärlån skall grundas på en räntesats av 3,5 i stället för nu gällande 3 procent,

f) att räntefri stående del av egnahemslån icke skall behöva återbetalas annat än där bostadsstyrelsen så prövar skäligt i samband med varaktig överlåtelse av fastigheten,

g) att — i syfte att åstadkomma konkurrens på lika villkor — tertiärlån skall beviljas upp till 90 procent av den totala produktionskostnaden mot enbart intecknings-säkerhet, oavsett förvaltningsformen, upp till 100 procent för s. k. allmännyttiga företag mot kommunal borgen och upp till 95 procent för kooperativa och enskilda företag mot borgen av kommun, industriföretag eller annat företag av motsvarande ekonomisk styrka, dock att kooperativt företag under en övergångstid av tre år skall utan borgen få låna upp till 95 procent,

h) att den av departementschefen föreslagna bottenförstärkningen av familjebostadsbidraget å 210 kronor ytterligare skall förstärkas med 50 kronor för varje barn utöver 2, dock för högst 5 barn utöver 2,

i) att familjebostadsbidrag skall utgå till alla ur standardsynpunkt godtagbara lägenheter oavsett produktionsåret,

j) att avslå Kungl. Maj:ts förslag att familjebidragen skall omläggas till familjebostadsbidrag, samt

k) att avslå Kungl. Maj:ts förslag om ett anslag på 4 miljoner kronor till lånefonden för maskinanskaffning inom byggnadsindustrien;

II. att medgiva, att räntefoten för lantarbetarbostads-lån, vilka må komma att beviljas under budgetåret 1953/54, bestämmas till 3,25 procent;

III. att medgiva, att under budgetåret 1953/54

dels preliminära beslut angående lån, som skall utgå från

lånefonden för bostadsbyggande, må meddelas intill ett belopp av 570 000 000 kronor,

dels preliminära beslut angående lån, som skall utgå från anslaget till tillägglån till viss bostadsbyggnadsverksamhet, må meddelas intill ett belopp av 100 000 000 kronor;

IV. att medgiva att vid utgången av innevarande budgetår befintlig reservation å det senast för budgetåret 1947/48 under fonden för låneunderstöd anvisade investeringsanslaget till tertiärlån för viss bostadsbyggnadsverksamhet må disponeras under budgetåret 1953/54;

V. att för budgetåret 1953/54 anvisa

a) å driftbudgeten under femte huvudtiteln

1) till Kapitalmedelsförluster och ränteeftergifter å vissa bostadsbyggnadslån ett förslagsanslag av 10 000 000 kronor;

2) till Bostadsrabatter ett förslagsanslag av 80 000 000 kronor;

3) till Bidrag till viss bostadsförbättringsverksamhet ett reservationsanslag av 25 000 000 kronor;

4) till Bidrag till inrättande av pensionärshem ett reservationsanslag av 12 000 000 kronor;

5) till Bidrag till viss upplysningsverksamhet rörande byggnadstekniska frågor ett reservationsanslag av 50 000 kronor;

b) å kapitalbudgeten under statens utlåningsfonder

1) till Lånefonden för bostadsbyggande ett investeringsanslag av 540 000 000 kronor;

c) å kapitalbudgeten under fonden för låneunderstöd

1) till Tillägglån till viss bostadsbyggnadsverksamhet ett investeringsanslag av 70 000 000 kronor;

2) till Lån till uppförande och förbättring av lantarbetarbostäder ett investeringsanslag av 100 kronor;

3) till Lån till anordnande av kollektiva tvätterier ett investeringsanslag av 2 000 000 kronor.

Stockholm den 9 april 1953.

Jarl Hjalmarson.

Erik Hagberg

E. Birke.

i Malmö.

Elis Håstad.

Martin Skoglund.

Folke Kyling.

T. G. v. Seth.

Ernst V. Staxäng.